

การยกเลิกโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ Abolition of the Death Penalty for Arson

ปรียาพรรณ สิทธิไทย^{1*} และสิริกานต์ อยู่เรือง²

Preeyaphan Sittithai^{1*} and Sireekarn Yooruang²

¹นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

²อาจารย์ ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

^{1*}Master Student of Laws Sukhothai Thammathirat Open University

²Lecturer from the Faculty of Laws Sukhothai Thammathirat Open University

*Corresponding Author Email: preeyapan1978@gmail.com

Received: 14 October 2025 Revised: 30 October 2025 Accepted: 4 November 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ความเป็นมาและมาตรการที่เกี่ยวข้องในการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ 3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายของมาตรการทางกฎหมายในการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับกฎหมายของของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา และ 4. เพื่อศึกษาหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการลงโทษที่มีความเหมาะสมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ ตำรากฎหมาย บทความทางวิชาการ วารสาร ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานการศึกษาพระราชบัญญัติ แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสิทธิมนุษยชนบัญญัติรับรองคุ้มครองบุคคลเอาไว้ว่าบุคคลจะถูกระงับการทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ได้ การลงโทษประหารชีวิตเป็นโทษที่มีความรุนแรงขั้นสูงสุดจะกระทำได้เฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดเท่านั้น 2) ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกามีหลักการลงโทษที่เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ 3) กฎหมายของประเทศไทยพบว่ามีปัญหาในการกำหนดบทลงโทษในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 และ 4) ปรับปรุงพัฒนากฎหมายความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ เช่น ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา และแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

คำสำคัญ: โทษประหารชีวิต, วางเพลิงเผาทรัพย์, หลักสิทธิมนุษยชน

Abstract

This research consists purposes were 1. to study the concepts, theories, principles, background and measures related to capital punishment for the crime of arson 2. to Comparative study of the laws of Thailand with those of the Federal Republic of Germany and the United States regarding the death penalty for the crime of arson 3. to Analyze the legal problems of the legal measures for the death penalty for the crime of arson according to Thai law compared with the laws of the Federal Republic of Germany and the United States of America and 4. to Study and find solutions and develop appropriate punishment methods for the crime of arson. This is a qualitative study employing documentary research methods using relevant sources such as legal textbooks, academic articles, journals, research papers, theses, study reports and Acts. The information collected from these related documents was then analyzed using content analysis. The findings revealed that 1) Human rights principles guarantee protection for individuals against torture or cruel, inhuman or degrading treatment or punishment or it cannot trample on human dignity. The death penalty is the most severe punishment and can only be carried out in the most heinous cases 2) The Federal Republic of Germany and the United States have principles of appropriate and proportionate punishment for the crime of arson 3) Thai law has been found to have problems in determining the punishment for the offence of arson under Section 218 of the Criminal Code and 4) Improve and develop the law on arson, such as in the Federal Republic of Germany and the United States and amend Section 218 of the Criminal Code to be appropriate for the changing social conditions.

Keywords: Death Penalty, Arson, Human Rights Principles

บทนำ

การลงโทษ เป็นกระบวนการในการควบคุมสังคมเพื่อเป็นการจำกัดขอบเขตความประพฤติของคนในสังคม รักษาความเรียบร้อยเรียบร้อย ศีลธรรมอันดี และเพื่อความปลอดภัย โทษทางอาญาของกฎหมายไทยบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน โดยการประหารชีวิตถือเป็นบทลงโทษสูงสุดแก่ผู้กระทำความผิดร้ายแรง สำหรับประเทศไทยตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2478 จนถึงปัจจุบันใช้การบังคับโทษประหารชีวิตไปแล้วจำนวน 325 คน ยิ่งเป่า 319 คน ส่วนโทษประหารชีวิตโดยการฉีดยาพิษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 245 ประกอบมาตรา 19 แห่งประมวลกฎหมายอาญา และระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการประหารชีวิตนักโทษ พุทธศักราช 2546 ที่กำหนดให้ดำเนินการด้วยวิธีการฉีดยา หรือสารพิษให้ตาย เริ่มครั้งแรกเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม พุทธศักราช 2546 ถึงวันที่ 24 สิงหาคม พุทธศักราช 2552 รวม 7 ราย โดยมีนักโทษเด็ดขาดคดีฆ่าผู้อื่นอย่างทารุณโหดร้ายเพื่อชิงทรัพย์ถูกประหารชีวิตด้วยการฉีดยา เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พุทธศักราช 2561 ถือเป็นนักโทษรายแรกในรอบ 9 ปี หากนับจากนักโทษคนแรกที่ถูกลงโทษด้วยการ

ประหารชีวิตเมื่อปีพุทธศักราช 2546 ดังนั้น ในทางปฏิบัติประเทศไทยได้ลงนามในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตโดยปริยาย หากไม่มีการประหารนักโทษภายใน 10 ปี จึงทำให้ประเทศไทยอยู่ในสถานะ “ยังไม่ยกเลิกโทษประหารชีวิต” (Thai PBS, 2568, น.1)

โทษประหารชีวิต คือการฆ่าผู้กระทำความผิดให้ตายถือได้ว่าเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีกำหนดโทษสูงสุดของสังคมมาตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน เหตุที่สังคมยังคงมีโทษประหารชีวิตอยู่นั้นเพื่อวัตถุประสงค์หลัก คือ การแก้แค้นทดแทนในลักษณะตาต่อตาฟันต่อฟันโดยเป็นการลงโทษตามสัดส่วนและความเหมาะสมของการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น นอกจากนี้การลงโทษประหารชีวิตยังเป็นวิธีการที่สามารถยังยั้งผู้อื่นให้เกรงกลัวต่อการถูกลงโทษและเป็นการข่มขู่ผู้กระทำความผิด ทั้งยังเป็นการป้องกันสังคม เพราะการประหารชีวิตเป็นแนวทางในการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมโดยเด็ดขาดและเป็นการตัดโอกาสให้ผู้ผู้นั้นกลับมากระทำความผิดได้อีก (ณัฐพร นครอินทร์, 2553, น.2) หากแต่ปัจจุบันนี้วัตถุประสงค์ของการลงโทษได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเน้นวัตถุประสงค์ของการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเป็นสำคัญ ประกอบกับสังคมเริ่มมองว่าการลงโทษประหารชีวิตเพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนไม่ได้ทำให้สังคมเกิดประโยชน์สูงสุดแต่ประการใด อีกทั้งการใช้โทษประหารชีวิตไม่สามารถมีผลต่อการยับยั้งอาชญากรรมได้อย่างแท้จริงกล่าวคืออาชญากรรมและความรุนแรงยังคงมีอยู่เพียงแค่อเปลี่ยนตัวผู้กระทำความผิดเท่านั้นเอง ประกอบกับโทษประหารชีวิตอาจมีผลยับยั้งต่อการกระทำความผิดของบุคคลทั่วไปแต่ไม่มีผลในการยับยั้งผู้ร้ายหรือผู้กระทำความผิดที่เป็นอาชญากรมืออาชีพซึ่งมีความชำนาญ และตัดสินใจทำผิด เพราะคิดว่าตัวเองจะหลุดรอดจากกฎหมายได้ (ตุลาการ ชัยนันทน์เกตุ, 2563, น.3)

ในยุคปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปสังคมมองเห็นคุณค่าและคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนมากขึ้นทั้งประเทศไทยและในหลายประเทศทั่วโลกต่างมีความเห็นว่าการลงโทษประหารชีวิตเป็นการกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม ขัดต่อหลักการพื้นฐานสิทธิมนุษยชน คือ สิทธิในการมีชีวิต (Right to Life) สำหรับแนวคิดด้านการให้ความสำคัญต่อสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่มีผลต่อแนวคิดในการยกเลิกโทษประหารชีวิต ประกอบด้วย 1) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) หรือ UDHR ถือเป็นมาตรฐานที่ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้ร่วมกันจัดทำเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทั่วโลกซึ่งการประหารชีวิตถือเป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดที่เป็นการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานในการมีชีวิตของมนุษย์ 2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) มีข้อกำหนดที่สำคัญต่อการเคารพสิทธิเสรีภาพและความปลอดภัยของพลเมืองในประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งการใช้โทษประหารชีวิตโดยไม่กระทบต่อสิทธิพลเมืองของประเทศจะต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ให้กระทำได้เฉพาะกรณีอาชญากรรมที่อุกฉกรรจ์ที่สุด (Most Serious Crime) เท่านั้น อย่างไรก็ตามกติกาฉบับดังกล่าวไม่ได้ให้นิยามที่ชัดเจนของคำว่า “คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด” แต่มีแนวทางการตีความโดยผู้เสนอรายงานพิเศษของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติด้านการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรม (Special Rapporteur on Extrajudicial, Summary or Arbitrary Executions) ที่เห็นว่าคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดหมายถึง การทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิตโดยเจตนา (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2559, น.30) และ 3) อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment : CAT) มีข้อกำหนดต่อการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการประหารชีวิตที่เป็นการทรมาน หรือการปฏิบัติที่ไร้มนุษยธรรมจะกระทำไม่ได้ และนอกจาก

กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนทั้งสามฉบับดังกล่าวแล้ว ยังมีกฎหมายที่สำคัญของประเทศไทย คือกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ถือเป็นกฎหมายหลักสูงสุดในการปกครองประเทศ ได้กำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการกำหนดให้การรับรองคุ้มครองศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และความเสมอภาคที่ทุกคนจะต้องมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน โดยที่ผ่านมามาอาชญากรรมในประเทศไทยยังคงเป็นปัญหาสำคัญอย่างต่อเนื่อง จากสถิติข้อมูลของกรมราชทัณฑ์รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศสำรวจ ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2568 มีจำนวนทั้งสิ้น 296,480 คน มีผู้ต้องราชทัณฑ์ปล่อยตัวรายปีสำรวจ ณ วันที่ 5 กรกฎาคม 2568 จำนวน 181,237 คน และมีนักโทษประหารชีวิตล่าสุดถึงเดือนพฤษภาคม 2568 รวมทั้งสิ้น 397 คน (กรมราชทัณฑ์, 2568, น.1) แสดงให้เห็นว่าแม้มีบทลงโทษขั้นสูงสุดเพียงใดก็ไม่สามารถที่จะยับยั้งอาชญากรรมลงได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ในประเทศไทยที่ยังไม่สอดคล้องต่อหลักสิทธิมนุษยชน และหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และความไม่ได้สัดส่วนในการกำหนดโทษ ตลอดจนปัญหาการบังคับโทษประหารชีวิตในประเทศไทยไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมลงได้ ซึ่งหากประเทศไทยมีการแก้ไขปัญหาคำคัญดังกล่าวโดยการพัฒนากฎหมายให้มีการยกเลิกโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ย่อมแสดงถึงความมีศักยภาพในการยกระดับตามหลักสากลที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของมนุษย์แต่ยังคงไว้ซึ่งความยุติธรรมของกฎหมายเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยแก่สังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ความเป็นมาและมาตรการที่เกี่ยวข้องในการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายของมาตรการทางกฎหมายในการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา
4. เพื่อศึกษาหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการลงโทษในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ของประเทศไทยให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามหลักสากล

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับกฎหมายอาญา สังคมมีมาตรการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลในสังคมโดยวิธีการในการควบคุมที่แพร่หลายและเห็นผลชัดเจนได้แก่ การใช้กฎหมายอาญาซึ่งตามหลักกฤษฎีกาเกี่ยวกับความจำเป็นที่ต้องบัญญัติความผิดที่มีโทษอาญาโดยรัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดที่ร้ายแรงเพื่อเป็นมาตรการในการควบคุมความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมตาม

วัตถุประสงค์ของการบัญญัติกฎหมายที่มีขึ้นเพื่อแก้แค้นและแก้ไขทั้งในพฤติกรรมและในแง่จิตใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ร่วมกัน (ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ, 2563, น.16)

1.1 กฎหมายอาญา หมายถึง กฎหมายที่บัญญัติถึงความผิดและโทษนอกจากนี้ยังรวมถึงการดำเนินการเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ (สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล, 2561, น.121) กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายมหาชนว่าด้วยความผิดและโทษอาญาเป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงความเกี่ยวพันระหว่างเอกชนกับรัฐ ซึ่งการกระทำใดจะถือเป็นความผิดอาญาต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรโดยชัดแจ้งและการกระทำในภายหน้าไม่มีผลย้อนหลังไปลงโทษการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายบัญญัติความผิดนั้นขึ้น

1.2 ประเภทของความผิดอาญา แบ่งได้ทั้งหมด 6 ประเภท คือ ความผิดอาญาในแง่ของกฎหมาย ความผิดอาญาในแง่ของการกระทำ ความผิดอาญาในแง่ของเจตนา ความผิดอาญาในแง่ของผู้กระทำ ความผิดอาญาในแง่ของโทษ และความผิดอาญาในแง่ของการดำเนินคดี

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิต สำหรับประเภทของโทษทางอาญาในประมวลกฎหมายอาญานั้นบัญญัติไว้ในมาตรา 18 มี 5 ประเภท คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน การลงโทษนั้นมีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานและเปลี่ยนแปลงไปตามความเชื่อทางศาสนา และวัฒนธรรมของแต่ละสังคมในยุคนั้น ๆ โดยมีวิวัฒนาการแบ่งออกได้เป็น 4 ยุค (สทอน รัตนไพจิตร, 2527, น.22-27) คือ ยุคก่อนสำนักคลาสสิก ยุคสำนักคลาสสิก ยุคสำนักคลาสสิกใหม่ และยุคสำนัก Positive School

2.1 วัตถุประสงค์ เป้าหมายและเหตุผลในการลงโทษ แบ่งได้เป็น 5 ประการ (นรินทร์ ไทรฟัก, 2529, น.19-24) คือการลงโทษเพื่อการแก้แค้นและทดแทนการทำความผิด การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้ง หรือป้องกันอาชญากรรม การลงโทษเพื่อการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟู การลงโทษเพื่อตัดโอกาสกระทำความผิดและคุ้มครองสังคม และการลงโทษที่มีจุดมุ่งหมายรวมอย่างใดก็ตามการลงโทษประหารชีวิตเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นการกำจัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมอย่างเด็ดขาด (สรวงสุดา ยอดแคว้ว, 2547, น.38) หากพิจารณาโดยภาพรวมแล้ว โทษประหารชีวิตที่มีขึ้นมักกำหนดขึ้นโดยมีความมุ่งหมายอยู่ด้วยกันหลายประการ ได้แก่ 1) เพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทนผู้กระทำความผิด 2) เพื่อเป็นการข่มขู่ยับยั้งและปราบปรามอาชญากรรมมิให้ผู้อื่นในสังคมกระทำความผิดอย่างเดียวกัน เกิดความหวาดกลัวและหวั่นเกรงในโทษที่จะได้รับ และ 3) เพื่อตัดโอกาสการกระทำความผิดของผู้ก่ออาชญากรรมซึ่งต้องโทษประหารชีวิตนั้นอย่างเด็ดขาดอันเป็นการป้องกันสังคม (ณัฐพร นครอินทร์, 2553, น.6)

2.2 แนวคิดในการลงโทษประหารชีวิต มีมาอย่างยาวนานหลายยุคหลายสมัยจนกระทั่งเข้าสู่ยุคที่สังคมเริ่มมีแนวคิดและหลักการในการยกเลิกโทษประหารชีวิต ซึ่งมีรากฐานมาจากแนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน หลักสิทธิพลเมือง หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และ หลักนิติธรรม โดยมีเหตุผลและแนวคิดสำคัญที่ผลักดันให้หลายประเทศทั่วโลกยกเลิกโทษประหารชีวิต ทั้งนี้ก็พิจารณาว่าประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง มีข้อกำหนดที่สำคัญซึ่งการใช้โทษประหารชีวิตโดยไม่กระทบต่อสิทธิพลเมืองของประเทศจะต้องกระทำภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศที่ให้กระทำเฉพาะกรณีอาชญากรรมที่อุกฉกรรจ์ที่สุดเท่านั้น ซึ่งคำว่าคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดหมายถึง การทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิตโดยเจตนา

2.3 แนวคิดหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ เป็นหลักการพื้นฐานในกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรมที่มุ่งเน้นให้การลงโทษผู้กระทำความผิดมีความเหมาะสมกับลักษณะและความร้ายแรงของความผิดนั้นไม่มากหรือน้อยเกินไป โดยหลักนี้มีความสำคัญทั้งในแง่ของความยุติธรรม และ สิทธิมนุษยชน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลการวิจัย ได้แก่ การศึกษาวิจัยทางด้านเอกสาร (Document Research) ทำการค้นคว้าหาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร ตำรากฎหมาย คำพิพากษา บทความทางวิชาการ วารสาร ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานการศึกษา ประมวลกฎหมาย พระราชบัญญัติ ระเบียบ ตำราและหลักกฎหมายของต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลทางเว็บไซต์ที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและเป็นแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

2. การรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรา กฎหมาย วิทยานิพนธ์ งานวิจัย บทความ เว็บไซต์ ตัวบทกฎหมายและข้อมูลสารสนเทศทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ หาคำตอบและข้อสรุปในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อเสนอแนะเป็นแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ในประเด็นของการศึกษาให้เหมาะสม

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ความเป็นมาและมาตรการที่เกี่ยวข้องในการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐาน วางเพลิงเผาทรัพย์

ผลการวิจัยพบว่า หลักสิทธิมนุษยชนบัญญัติรับรองคุ้มครองบุคคลเอาไว้ว่าบุคคลจะถูกกระทำการทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ได้ การลงโทษประหารชีวิตเป็นโทษที่มีความรุนแรงขั้นสูงสุด จะกระทำได้เฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดเท่านั้น ทั้งนี้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตนั้นมีประวัติศาสตร์มายาวนานและเปลี่ยนแปลงไปตามความเชื่อทางศาสนาและวัฒนธรรมของแต่ละสังคมในยุคนั้นๆ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 4 ยุค (สทนต์ รัตนไพจิตร, 2527, น.22-27) คือ ยุคก่อนสำนักคลาสสิก ยุคสำนักคลาสสิก ยุคสำนักคลาสสิกใหม่ และยุคสำนัก Positive School โดยวัตถุประสงค์ เป้าหมายและเหตุผลในการลงโทษอาจแบ่งได้เป็น 5 ประการ (นรินทร์ ไทรพิทักษ์, 2529, น.19-24) คือการลงโทษเพื่อการแก้แค้นและทดแทนการทำความผิด การลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้ง หรือป้องกันอาชญากรรม การลงโทษเพื่อการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟู การลงโทษเพื่อตัดโอกาสกระทำความผิดและคุ้มครองสังคม และการลงโทษที่มีจุดมุ่งหมายรวม แต่ด้วยสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตได้เกิดขึ้นผลักดันให้หลายประเทศทั่วโลก ยกเลิกโทษประหารชีวิตอันส่งผลให้ประเทศไทยได้รับแนวความคิดนี้มาโดยประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสังคมไทยมากขึ้นในปัจจุบัน

(ชาญชัย แสวงศักดิ์ และวรรณชัย บุญบำรุง, 2543, น.21-23) ทั้งนี้ประชาคมโลกได้ร่วมกันก่อตั้งองค์การสหประชาชาติเพื่อให้เกิดความสงบสุขแก่สังคมภายในรัฐและสังคมโลกจนเป็นที่มาของหลักสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติมีสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตอัน ได้แก่ 1) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 และ 3) อนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ค.ศ. 1987

2. การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และ ประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์

ผลการวิจัยพบว่า ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา มีหลักการลงโทษที่เหมาะสมและได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ โดยกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 รัฐภาคียังสามารถใช้โทษประหารชีวิตได้กับความผิดที่ร้ายแรงสูงสุด ซึ่งการตีความของคำว่า “ความผิดที่ร้ายแรงที่สุด” มีวิวัฒนาการภายใต้บริบทกฎหมายระหว่างประเทศ (สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล และปกป้อง ศรีสนิท, 2557, น.56-57) เห็นว่าโทษประหารชีวิตจะใช้ได้กับ “ความผิดที่ร้ายแรงที่สุด” ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นความผิดที่เป็นการฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาฆ่าเท่านั้น และจากการตีความโดยผู้เสนอรายงานพิเศษของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติด้านการสังหารนอกกระบวนการยุติธรรม ที่เห็นว่าคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดหมายถึง การทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิตโดยเจตนา หรืออาจกล่าวได้ว่า “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” หมายถึงอาชญากรรมที่มีเจตนาในการฆาตกรรมและส่งผลให้เกิดการเสียชีวิต หรือการกระทำที่เกิดจากเจตนาฆ่าและก่อให้เกิดความตายเท่านั้น ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของประเทศไทยกับกฎหมายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา มีส่วนที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน กล่าวคือ

ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี บัญญัติการกระทำความผิดฐานวางเพลิงไว้ใน German Criminal Code โดยแบ่งระดับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์เป็นหลายระดับ คือ ความผิดฐานวางเพลิงกรณีทั่วไป ความผิดฐานวางเพลิงในกรณีร้ายแรง ความผิดฐานวางเพลิงในกรณีร้ายแรงเป็นพิเศษ เป็นต้น ในส่วนความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ กฎหมายได้บัญญัติว่าเมื่อผู้กระทำความผิดได้ก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์แล้ว ผู้เสียหายอาจได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ร่างกาย และชีวิต ในส่วนบทลงโทษกฎหมายบัญญัติโทษจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์แก่ผู้กระทำความผิดไม่ว่าผู้เสียหายจะได้รับความเสียหายแก่ ทรัพย์สิน ร่างกาย และชีวิต กฎหมายบัญญัติบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดมีโทษสถานเดียวคือ “โทษจำคุก” เท่านั้น แต่หากผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดด้วยความประมาท กฎหมายบัญญัติโทษแก่ผู้กระทำความผิดคือ “โทษปรับ”

ประเทศสหรัฐอเมริกา หากการวางเพลิงสิ่งปลูกสร้างโดยรู้ว่ามีบุคคลอาศัยอยู่ในขณะวางเพลิงผู้กระทำความผิดต้องได้รับโทษหนักขึ้น การกระทำความผิดกล่าวถือว่าเป็นการวางเพลิงในระดับสูงสุด และมีโทษสูงสุดคือจำคุกตลอดชีวิต หรือในกรณีการวางเพลิงทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น (วศิน ธโนภาสรัตน์, 2562, น.44) สำหรับความผิดเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาบัญญัติการกระทำความผิดฐานวางเพลิงไว้ใน U.S. Code : Title 18 บทที่ 5 มาตรา 81 และบทที่ 40 มาตรา 844(i) ซึ่งกฎหมายไม่ได้บัญญัติระดับของการกระทำความผิดเป็นหลายระดับ เพราะประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้การกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์เป็นการก่ออาชญากรรมประเภทหนึ่งที่เป็นความผิดร้ายแรงอยู่แล้วในตัว ในส่วนความ

เสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กฎหมายบัญญัติว่าเมื่อผู้กระทำความผิดได้ก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์แล้ว ผู้เสียหายได้รับความเสียหายแก่ ทรัพย์สิน ร่างกาย และชีวิตในส่วนบทลงโทษกฎหมายบัญญัติบทลงโทษจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์แก่ผู้กระทำความผิด เช่น เมื่อผู้กระทำความผิดก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์และผู้เสียหายได้รับความเสียหายแก่ ทรัพย์สิน และร่างกาย กฎหมายบัญญัติโทษแก่ผู้กระทำความผิดโดยมีโทษขั้นต่ำสุด คือ “โทษปรับ” และโทษขั้นสูงสุด คือ “โทษจำคุก” แต่ในกรณีผู้กระทำความผิดได้ก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทำให้ผู้เสียหายได้รับความเสียหายแก่ชีวิตกฎหมายบัญญัติโทษแก่ผู้กระทำความผิดโดยมีโทษขั้นสูงสุดสถานเดียวคือ “ประหารชีวิต”

สำหรับประเทศไทยกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์บัญญัติในประมวลกฎหมายอาญามีบทที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์เป็น 2 ระดับ คือ ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์โดยทั่วไป และความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่เป็นเหตุฉกรรจ์ ในส่วนความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กฎหมายบัญญัติว่าเมื่อผู้กระทำความผิดได้ก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์แล้ว ผู้เสียหายอาจได้รับความเสียหายแก่ ทรัพย์สิน ร่างกาย และชีวิต ในส่วนบทลงโทษกฎหมายบัญญัติโทษจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์แก่ผู้กระทำความผิด เช่น เมื่อผู้กระทำความผิดก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ หากผู้เสียหายได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สินเพียงอย่างเดียวกฎหมายได้บัญญัติโทษแก่ผู้กระทำความผิดโดยมีโทษ คือ “โทษปรับ” “โทษจำคุก” และบทลงโทษขั้นสูงสุด คือ “ประหารชีวิต” แต่หากผู้กระทำความผิดก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ทำให้ผู้เสียหายได้รับความเสียหายแก่ร่างกายกฎหมายบัญญัติโทษแก่ผู้กระทำความผิดโดยมีโทษขั้นต่ำสุด คือ “โทษปรับและบทลงโทษขั้นสูงสุด คือ “โทษจำคุก” และหากผู้กระทำความผิดก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ทำให้ผู้เสียหายได้รับความเสียหายแก่ชีวิตกฎหมายได้บัญญัติโทษแก่ผู้กระทำความผิดโดยมีโทษขั้นต่ำสุด คือ “โทษจำคุก” และบทลงโทษขั้นสูงสุด คือ “ประหารชีวิต”

ตารางที่ 1 สรุปการเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์

ข้อพิจารณา	ประเทศไทย	ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	ประเทศสหรัฐอเมริกา
1. บทบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์	ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 217, 218 219 , 220 , 221 , 222 และ 224	German Criminal Code มาตรา 306, 306 a, 306b, 306c, 306e และ 306f	U.S. Code: Title 18 บทที่ 5 มาตรา 81 และ U.S. Code: Title 18 บทที่ 40 มาตรา 844(i)
2. ระดับของการกระทำความผิด	ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์โดยทั่วไป และ ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่เป็นเหตุฉกรรจ์	ความผิดฐานวางเพลิงกรณี ทั่วไป ความผิดฐานวางเพลิง ในกรณีร้ายแรง ความผิดฐาน วางเพลิงในกรณีร้ายแรงเป็น พิเศษ	กฎหมายไม่ได้บัญญัติระดับ ของการกระทำความผิดเป็น หลายระดับ

3. ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์	เกิดความเสียหายต่อทรัพย์ / ร่างกาย / ชีวิต	เกิดความเสียหายต่อทรัพย์ / ร่างกาย / ชีวิต	เกิดความเสียหายต่อทรัพย์ / ร่างกาย / ชีวิต
4. บทลงโทษตามกฎหมายจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์อื่น	ปรับ / จำคุก / ประหารชีวิต	จำคุก / ปรับ (กรณีเกิดจากความประมาท)	ปรับ / จำคุก
5. บทลงโทษตามกฎหมายจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกาย	ปรับ / จำคุก	จำคุก / ปรับ (กรณีเกิดจากความประมาท)	ปรับ / จำคุก
6. บทลงโทษตามกฎหมายจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต	จำคุก / ประหารชีวิต	จำคุก	ประหารชีวิต

3. การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายของมาตรการทางกฎหมายในการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา

ผลการวิจัยพบว่า กฎหมายของประเทศไทยมีปัญหาในการกำหนดบทลงโทษในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 กล่าวคือ ประเทศไทยเป็นสมาชิกสหประชาชาติและมีสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตอัน ได้แก่ 1) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันและรับรองอนุสัญญาฉบับนี้ด้วย ซึ่งมีสาระสำคัญในการรับรองคุ้มครองบุคคลเอาไว้ว่าบุคคลจะถูกกระทำการทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีไม่ได้ 2) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 มีบทบัญญัติที่สำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตคือ รัฐภาคีที่ยังไม่ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตจะต้องใช้ได้เฉพาะในคดีที่อุกฉกรรจ์ หรือความผิดร้ายแรงที่สุดเท่านั้น ซึ่งความหมายของคำว่า “คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด” หมายถึง การทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิตโดยเจตนา หรืออาจกล่าวได้ว่า “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” หมายถึงอาชญากรรมที่มีเจตนาในการฆาตกรรมและส่งผลให้เกิดการเสียชีวิต หรือการกระทำที่เกิดจากเจตนาฆ่าและก่อให้เกิดความตายเท่านั้น ฉะนั้น ในทางปฏิบัติเมื่อประเทศไทยลงนามในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนให้ยกเลิกโทษประหารชีวิตโดยปริยายหากไม่มีการประหารนักโทษภายใน 10 ปี แต่ในปีพ.ศ. 2561 มีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตไปแล้วจึงทำให้ประเทศไทยอยู่ในสถานะ “ยังไม่ยกเลิกโทษประหารชีวิต” ซึ่งหากประเทศไทยยังคงใช้โทษประหารชีวิตอยู่จะต้องลงโทษประหารชีวิตในคดีอุกฉกรรจ์ หรือความผิดร้ายแรงที่สุดเท่านั้น และ 3) อนุสัญญาต่อต้านการ

ทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยศักดิ์ศรี ค.ศ.1987 การทรมานและการปฏิบัติที่โหดร้ายอื่น ๆ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงประเภทหนึ่งและถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย ในส่วนกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 นั้น ถือเป็นกฎหมายหลักสูงสุดในการปกครองประเทศ ได้กำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการกำหนดให้การรับรองคุ้มครองศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และความเสมอภาคที่ทุกคนจะต้องมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน และตามหลักของการลงโทษประหารชีวิตได้นั้นจะต้องเป็นเหตุความผิดจริงที่มีเจตนาและส่งผลกระทบต่อประชาชนจึงทำให้ต้องรับโทษที่รุนแรง ปัจจุบันประเทศไทยยังคงมีปัญหาอาชญากรรมอย่างต่อเนื่องทั้งปัญหาอาชญากรรมที่มีความร้ายแรงและไม่ร้ายแรง จึงต้องกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำความผิดให้ได้สัดส่วนและเหมาะสมกับความร้ายแรงที่สุดของความผิดที่ได้กระทำเพื่อเป็นการลดปัญหาในทางปฏิบัติสำหรับการบังคับใช้ต่อไป ซึ่งหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ เป็นหลักการพื้นฐานในกฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม ที่มุ่งเน้นให้การลงโทษผู้กระทำความผิดมีความเหมาะสมกับลักษณะและความร้ายแรงของความผิดนั้นไม่มากหรือน้อยเกินไป ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ไว้ใน German Criminal Code เมื่อผู้กระทำความผิดได้ก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ กฎหมายบัญญัติบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดคือ “โทษจำคุก” และ “โทษปรับ” เท่านั้น ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ไว้ใน U.S. Code เมื่อผู้กระทำความผิดได้ก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์กฎหมายบัญญัติบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดมีโทษขั้นต่ำสุด คือ “โทษปรับ” และโทษขั้นสูงสุด คือ “โทษจำคุก” เท่านั้น แต่กรณีทำให้ผู้เสียหายได้รับความเสียหายแก่ชีวิต มีโทษขั้นสูงสุดสถานเดียวคือ “ประหารชีวิต”

เมื่อได้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกาก็เห็นว่าการกำหนดโทษอาญาในความผิดที่เกี่ยวข้องกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ มีการกำหนดโทษอาญาตามหลักความจำเป็นและหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษเพราะมุ่งเน้นให้การลงโทษผู้กระทำความผิดมีความเหมาะสมกับลักษณะและความร้ายแรงของความผิดนั้นไม่มากหรือน้อยเกินไป เมื่อเปรียบเทียบกับกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 ของประเทศไทย เป็นการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์เพียงอย่างเดียวไม่ได้ส่งผลต่อชีวิตของเจ้าทรัพย์ หรือชีวิตของบุคคลใด ยังไม่ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงที่สุดแต่กลับมีการกำหนดโทษอาญาขั้นสูงสุดคือ โทษประหารชีวิต ประกอบกับจำนวนสถิติอาชญากรรมของประเทศไทยในปัจจุบันพบว่าในปีหนึ่ง ๆ นั้นมีผู้ต้องขังเข้าไปอยู่ในเรือนจำเป็นจำนวนมากและเมื่อผู้ต้องขังเข้าไปอยู่ในเรือนจำแล้วต่อมาถูกปล่อยตัวกลับสู่สังคมเวียนแบบนี้ แม้ว่ากฎหมายจะมีการบังคับโทษสูงสุดคือ ประหารชีวิต แต่การเกิดอาชญากรรมในประเทศไทยยังคงมีอยู่ตลอดเวลาไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมลงได้ และยังสามารถเห็นได้ว่าอาชญากรรมและความรุนแรงยังคงมีอยู่ตลอดเพียงแต่เปลี่ยนตัวผู้กระทำความผิดเท่านั้น

4. การศึกษาหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการลงโทษในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ของประเทศไทยให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามหลักสากล

ผลการวิจัยพบว่า ควรปรับปรุงพัฒนากฎหมายความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ เฉกเช่น ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา และแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

4.1 ปัญหาการลงโทษประหารชีวิตไม่สอดคล้องต่อหลักสิทธิมนุษยชน และหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 การลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ของประเทศไทยไม่สอดคล้องต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 หรือกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 และอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี ค.ศ. 1987 เมื่อประเทศไทยยังมีได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 การลงโทษประหารชีวิตต้องกระทำได้แต่คดีอุกฉกรรจ์ที่สุดเท่านั้น แต่ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ยังไม่ใช่คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด และสำหรับหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 นั้น ได้กำหนดให้การรับรองคุ้มครองศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และความเสมอภาคที่ทุกคนจะต้องมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกันหมด แต่การบังคับใช้โทษประหารชีวิตแก่การวางเพลิงเผาทรัพย์ที่เกิดความเสียหายกับตัวทรัพย์เพียงอย่างเดียวไม่ได้ส่งผลต่อชีวิตของเจ้าทรัพย์ หรือชีวิตของบุคคลใด ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ยังถือไม่ได้ว่าเป็นเหตุฉกรรจ์ที่กฎหมายจะต้องบังคับโทษที่มีความรุนแรงถึงขั้นประหารชีวิต ทั้งนี้เป็นการไม่สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้เป็นการสอดคล้องต่อหลักสิทธิมนุษยชนและหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จึงควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมวิธีการกำหนดโทษอาญาจากโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นโทษที่ร้ายแรงที่สุดให้คงเหลือโทษจำคุก หรือ ปรับ แทน

4.2 ปัญหาความไม่ได้สัดส่วนในการกำหนดโทษ จากการตีความของคำว่า “ความผิดที่ร้ายแรงที่สุด” หรือ “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” หรือ “คดีอุกฉกรรจ์ที่สุด” หมายถึงอาชญากรรมที่มีเจตนาในการฆาตกรรมและส่งผลให้เกิดการเสียชีวิต หรือการกระทำที่เกิดจากเจตนาฆ่าและก่อให้เกิดความตายเท่านั้น และเมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี พบว่า เมื่อผู้กระทำผิดได้ก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่เกี่ยวกับทรัพย์เพียงอย่างเดียว คงมีแต่เฉพาะโทษจำคุก และโทษปรับเท่านั้น ในส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า เมื่อผู้กระทำผิดได้ก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่เกี่ยวกับทรัพย์เพียงอย่างเดียว คงมีแต่เฉพาะ โทษจำคุก และโทษปรับเท่านั้น ทำให้ทราบว่ากฎหมายทั้งสองประเทศดังกล่าวมีการกำหนดโทษอาญาตามหลักความจำเป็นและหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ เพราะมุ่งเน้นให้การลงโทษผู้กระทำผิดมีความเหมาะสมกับลักษณะและความร้ายแรงของความผิดนั้นไม่มากหรือน้อยเกินไป ดังนั้น ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ที่ได้รับความเสียหายเฉพาะตัวทรัพย์เพียงอย่างเดียว ไม่ได้ส่งผลต่อชีวิตของเจ้าทรัพย์ หรือชีวิตของบุคคลใดยังไม่ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงที่สุด แต่กลับมีการกำหนดโทษอาญาขั้นสูงสุดคือ โทษประหารชีวิต ถือว่าเป็นกำหนดโทษที่มีความร้ายแรงเกินไปไม่ได้สัดส่วนในการกำหนดโทษ จึงควรแก้ไขปรับปรุงในส่วนการลงโทษอาญาจากโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นโทษที่ร้ายแรงที่สุด ให้คงเหลือโทษจำคุก หรือปรับ แทน

4.3 ปัญหาการบังคับโทษประหารชีวิตในประเทศไทยไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมลงได้ จากการวิเคราะห์สถิติของกรมราชทัณฑ์พบปัญหาว่า แม้กฎหมายจะมีการบังคับโทษขั้นสูงสุด คือ โทษประหารชีวิตตามวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อการแก้แค้น และทดแทนการทำความผิด หรือการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้ง หรือป้องกันอาชญากรรม หรือการลงโทษเพื่อตัดโอกาสทำความผิดและคุ้มครองสังคม แต่อาชญากรรมยังไม่ลดลงและยังคงมีอยู่ตลอดเวลาเพียงแต่เปลี่ยนตัวผู้กระทำความผิดเท่านั้น ซึ่งวัตถุประสงค์การลงโทษดังกล่าวไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมลงได้อย่างแท้จริง ดังนั้น จึงควรแก้ไขปรับปรุงวัตถุประสงค์การ

ลงโทษให้เป็นการลงโทษเพื่อการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูแทน เนื่องจากการแก้ไขปรับปรุงตัวผู้กระทำความผิดโดยการก่อให้เกิดความกลัวว่าจะมีการลงโทษซ้ำอีก วิธีการลงโทษจึงเน้นไปในทางบำบัดมากกว่าการลงโทษที่ทรมาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ความเป็นมาและมาตรการที่เกี่ยวข้องในการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ พบว่า หลักสิทธิมนุษยชนบัญญัติรับรองคุ้มครองบุคคลเอาไว้ว่าบุคคลจะถูกกระทำการทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไม่ได้ จึงอาจกล่าวได้ว่าการลงโทษประหารชีวิตเป็นโทษที่มีความรุนแรงขั้นสูงสุดจะกระทำได้เฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดเท่านั้น ทั้งนี้เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปโลกมีการวิวัฒนาการเรื่อยมาแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหารชีวิตได้ก่อเกิดขึ้นโดยมีรากฐานมาจากแนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน หลักสิทธิพลเมือง หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และ หลักนิติธรรม ซึ่งมีเหตุผลและแนวคิดสำคัญที่ผลักดันให้ประเทศไทยนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสังคมไทยมากขึ้น ดังนั้น เมื่อโทษบางฐานความผิดยังมีใช้คดีที่ร้ายแรงที่สุดจึงควรมีบทลงโทษให้ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด สำหรับประเทศไทยการกำหนดบทลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์จึงถือว่าเป็นการลงโทษที่เกินกว่าเหตุ

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ พบว่า ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศไทย ต่างมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ โดยมีการบัญญัติกฎหมายไว้เพื่อกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดในความผิดฐานวางเพลิงและการก่อให้เกิดความเสียหายเสียหายต่อทรัพย์ ร่างกาย และชีวิต ซึ่งเกิดจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์เหมือนกัน โดยมีส่วนที่แตกต่างกันมากที่สุดคือบทลงโทษจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน กล่าวคือ หากมีการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ในประเทศสาธารณรัฐเยอรมนีและประเทศสหรัฐอเมริกาทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ทั้งสองประเทศดังกล่าวนี้กำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด คือ ปรับ และจำคุกเท่านั้น แต่หากมีการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ในประเทศไทยทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินได้กำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด คือ ปรับ จำคุก และประหารชีวิต

3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายของมาตรการทางกฎหมายในการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า กฎหมายของประเทศไทยมีปัญหาในการกำหนดบทลงโทษในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 อันเนื่องมาจากกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966 มีบทบัญญัติซึ่งเกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตว่าหากรัฐภาคีที่ยังไม่ได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตจะต้องใช้ได้เฉพาะในคดีที่อุกฉกรรจ์ หรือความผิดร้ายแรงที่สุด ซึ่งประเทศไทยยังอยู่ในสถานะ “ยังไม่ยกเลิกโทษประหารชีวิต” ดังนั้นหากจะลงโทษโดยการประหารชีวิตจะต้องใช้กับคดีอุกฉกรรจ์หรือความผิดร้ายแรงที่สุดเท่านั้น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีจะกำหนดโทษ

ปรับ และโทษจำคุก เท่านั้น ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา จะกำหนดโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดต่อชีวิต ส่วนความผิดต่อทรัพย์สิน และร่างกายที่มีได้เป็นการกระทำต่อชีวิตจะมีโทษคือ โทษจำคุก และโทษปรับเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าการกำหนดโทษอาญาในความผิดที่เกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์สินของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดโทษอาญาตามหลักความจำเป็นและหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ แต่เมื่อเปรียบเทียบกับกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 ของประเทศไทย เป็นการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สินเพียงอย่างเดียวไม่ได้ส่งผลต่อชีวิตของเจ้าทรัพย์สิน หรือชีวิตของบุคคลใด ยังไม่ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงที่สุด แต่กลับมีการกำหนดโทษอาญาขั้นสูงสุดคือ โทษประหารชีวิต ซึ่งเป็นการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงเกินไปจึงไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด ประกอบกับจำนวนสถิติอาชญากรรมของประเทศไทยในปัจจุบันมีจำนวนมากขึ้นแม้จะมีกฎหมายบังคับโทษสูงสุดคือ ประหารชีวิต แต่การเกิดอาชญากรรมในประเทศไทยยังคงมีอยู่ตลอดเวลาไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมลงได้เพียงแต่เปลี่ยนตัวผู้กระทำความผิดเท่านั้น

4. เพื่อศึกษาหาแนวทางแก้ไขและพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการลงโทษในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ของประเทศไทยให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามหลักสากล พบว่า ประกอบด้วย

4.1 เพื่อให้เป็นการสอดคล้องต่อหลักสิทธิมนุษยชนและหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ในส่วนวิธีการกำหนดโทษอาญาจากโทษประหารชีวิต ซึ่งเป็นโทษที่ร้ายแรงที่สุดให้คงเหลือโทษจำคุก หรือ ปรับ แทน

4.2 เพื่อเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงพัฒนากฎหมายการลงโทษให้เป็นไปอย่างถูกต้องและได้สัดส่วนกับการลงโทษ ควรให้มีแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ในส่วนการลงโทษอาญาจากโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นโทษที่ร้ายแรงที่สุด ให้คงเหลือโทษจำคุก หรือ ปรับ แทน

4.3 เพื่อเป็นการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ในส่วนวัตถุประสงค์การลงโทษจากโทษประหารชีวิต ซึ่งเป็นการลงโทษเพื่อการแก้แค้นและทดแทนการกระทำความผิด หรือการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้ง หรือป้องกันอาชญากรรม หรือการลงโทษเพื่อตัดโอกาสกระทำความผิดและคุ้มครองสังคมให้คงเหลือโทษจำคุก หรือ ปรับ แทน ซึ่งเป็นการลงโทษเพื่อการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟู เนื่องจากเป็นการแก้ไขปรับปรุงตัวผู้กระทำความผิดโดยก่อให้เกิดความกลัวว่าจะมีการลงโทษซ้ำอีก ทั้งมีความมุ่งหมายต่อตัวผู้กระทำความผิดโดยตรงมุ่งที่การบำบัดรักษาแทนการลงโทษที่ทรมาน

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. แนวคิด ทฤษฎี หลักการ ความเป็นมาและมาตรการที่เกี่ยวข้องในการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์สิน พบว่า กฎหมายอาญามีขึ้นเพื่อแก้แค้นและแก้ไขทั้งในพฤติกรรมและในแง่จิตใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ร่วมกัน สอดคล้องกับทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ, 2563, น.16) ทั้งนี้ประเภทของโทษทางอาญาบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 18 ซึ่งการลงโทษประหารชีวิตเป็นโทษที่ร้ายแรงที่สุดเป็นการตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมโดยเด็ดขาด และทวีเกียรติ มินะกะนิษฐ และธณกรณ์ บุญมี, 2566, น.233) จึงต้องใช้กับความผิดที่ร้ายแรงที่สุดเช่นกัน เมื่อโทษบางฐานความผิดยังมีโทษเป็นคดีที่ร้ายแรงที่สุดจึงควรที่จะมีบทลงโทษให้ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดซึ่งหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ เป็นหลักการพื้นฐานในกฎหมายอาญา

และกระบวนการยุติธรรม โดยวิวัฒนาการของการลงโทษมีประวัติศาสตร์ยาวนานและเปลี่ยนแปลงไปตามความเชื่อทางศาสนา และวัฒนธรรมของแต่ละสังคมในยุคนั้นโดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมายและเหตุผลในการลงโทษอาจแบ่งได้เป็น 5 ประการ อีกทั้ง นรินทร์ ไทรพิทักษ์ (2529, น.19-24) เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไปจึงเกิดแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกโทษประหารชีวิต โดยมีเหตุผลและแนวคิดสำคัญที่ผลักดันให้หลายประเทศทั่วโลกยกเลิกโทษประหารชีวิต ซึ่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ.1966 มีหลักกฎหมายที่สำคัญสำหรับการลงโทษประหารชีวิตว่าในประเทศที่ยังมิได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต การลงโทษประหารชีวิตอาจกระทำได้นเฉพาะในคดีที่อุกฉกรรจ์ที่สุด

2. เปรียบเทียบกฎหมายของประเทศไทยกับกฎหมายของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เกี่ยวกับการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ พบว่า ประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยมีการกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวกับโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ไว้ในมาตรา 218 เป็นกรณีวางเพลิงเผาทรัพย์ซึ่งเป็นทรัพย์สินชนิดพิเศษโดยหากผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี สำหรับประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการวางเพลิงซึ่งบัญญัติไว้ใน German Criminal Code ซึ่งกฎหมายบัญญัติบทลงโทษจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาสหรัฐอเมริกา U.S. Code ซึ่งกฎหมายบัญญัติบทลงโทษจากการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์แก่ผู้กระทำความผิดต่อทรัพย์สิน และร่างกาย มีโทษขั้นต่ำสุด คือ “โทษปรับ” และบทลงโทษขั้นสูงสุด คือ “โทษจำคุก” แต่กรณีผู้กระทำความผิดก่ออาชญากรรมในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทำให้ผู้เสียหายได้รับความเสียหายแก่ชีวิตกฎหมายบัญญัติบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดมีโทษขั้นสูงสุดสถานเดียวคือ “ประหารชีวิต”

3. ปัญหาทางกฎหมายของมาตรการทางกฎหมายในการลงโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามกฎหมายของไทยเปรียบเทียบกับประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า กฎหมายของประเทศไทยมีปัญหาในการกำหนดบทลงโทษในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 เนื่องจากประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกสหประชาชาติ และมีสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการลงโทษประหารชีวิตที่สำคัญคือ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 ซึ่งหากรัฐภาคีที่ยังมิได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตจะต้องใช้ได้เฉพาะในคดีที่อุกฉกรรจ์ หรือความผิดร้ายแรงที่สุดเท่านั้น ในทางปฏิบัติประเทศไทยอยู่ในสถานะยังไม่ยกเลิกโทษประหารชีวิต และหากประเทศไทยยังคงใช้โทษประหารชีวิตอยู่จะต้องลงโทษประหารชีวิตในคดีอุกฉกรรจ์ หรือความผิดร้ายแรงที่สุดเท่านั้น สำหรับกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้รับรองคุ้มครองศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และความเสมอภาคที่ทุกคนจะต้องมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน ในส่วนประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ไว้ใน German Criminal Code กฎหมายบัญญัติบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดคือ “โทษจำคุก” และโทษ “ปรับ” ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ ไว้ใน U.S. Code กฎหมายบัญญัติบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดมีโทษ คือ “โทษปรับ” และ “โทษจำคุก” แต่ในกรณีทำให้ผู้เสียหายได้รับความเสียหายแก่ชีวิต กฎหมายบัญญัติบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดมีโทษขั้นสูงสุดสถานเดียวคือ “ประหารชีวิต” จะเห็นได้ว่าการกำหนดโทษอาญาในความผิดที่เกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดโทษอาญาตามหลักความจำเป็นและหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ

เมื่อเปรียบเทียบกับกรกระทำคามผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 ของประเทศไทย เป็นการกระทำคามผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์เพียงอย่างเดียวไม่ได้ส่งผลต่อชีวิตของเจ้าทรัพย์ หรือชีวิตของบุคคลใด แต่กลับมีการกำหนดโทษอาญาขั้นสูงสุดคือ โทษประหารชีวิต และเมื่อพิจารณาจำนวนสถิติอาชญากรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน จะพบว่ามึผู้ต้องขังเข้าปออยู่ในเรือนจำเป็นจำนวนมากแต่ภายหลังกลับถูกปล่อยตัวออกมาในสังคมวนเวียนเช่นนี้ไปตลอด แม้ว่ากฎหมายจะมีการบังคับโทษสูงสุดคือ ประหารชีวิต แต่การเกิดอาชญากรรมในประเทศไทยยังคงมึอยู่ตลอดเวลาแสดงให้เห้นว่าการลงโทษประหารชีวิตไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมลงได้ จึงจำเป็นต้องกำหนดบทลงโทษสำหรับการกระทำคามผิดให้ได้สัดส่วนและเหมาะสมกับความร้ายแรงที่สุดของความผิดที่ได้กระทำเพื่อเป็นการลดปัญหาในทางปฏิบัติสำหรับการบังคับใช้ต่อไป

4. แนวทางแก้ไขและพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการลงโทษในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 218 ของประเทศไทยให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามหลักสากลพิจารณาได้ ดังนี้

4.1 เพื่อให้เป็นการสอดคล้องต่อหลักสิทธิมนุษยชนและหลักกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ควรให้มีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ในส่วนวิธีการกำหนดโทษอาญาจากโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นโทษที่ร้ายแรงที่สุดให้คงเหลือโทษจำคุก หรือปรับ แทน

4.2 เพื่อเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมปรับปรุงพัฒนากฎหมายการลงโทษให้เป็นไปอย่างถูกต้องและได้สัดส่วนกับการลงโทษ ควรให้มีแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ในส่วนการลงโทษอาญาจากโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นโทษที่ร้ายแรงที่สุด ให้คงเหลือโทษจำคุก หรือปรับ แทน

4.3 เพื่อเป็นการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ในส่วนวัตถุประสงค์การลงโทษจากโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นการลงโทษเพื่อการแก้แค้นและทดแทนการกระทำคามผิด หรือการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้ง หรือป้องกันอาชญากรรม หรือการลงโทษเพื่อตัดโอกาสกระทำความผิดและคุ้มครองสังคมให้คงเหลือโทษจำคุก หรือปรับ แทน ซึ่งเป็นการลงโทษเพื่อการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟู

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

จากข้อค้นพบใหม่สามารถเสนอแนวทางการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์ได้แก่ 1) การกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้กระทำคามผิดในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ซึ่งมีโทษขั้นสูงสุดคือ การประหารชีวิตจะกระทำไดเเฉพาะอาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุดหรืออาชญากรรมอุกฉกรรจ์ที่สุดซึ่งคืออุกฉกรรจ์ที่สุดหมายถึง การทำให้บุคคลอื่นเสียชีวิตโดยเจตนา หรืออาจกล่าวได้ว่า “อาชญากรรมร้ายแรงที่สุด” หมายถึงอาชญากรรมที่มีเจตนาในการฆาตกรรมและส่งผลให้เกิดการเสียชีวิต หรือการกระทำที่เกิดจากเจตนาฆ่าและก่อให้เกิดความตายเท่านั้น 2) การกำหนดโทษประหารชีวิตในความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของประเทศไทยมีความร้ายแรงเกินไปไม่ได้สัดส่วนในการกำหนดโทษซึ่งจะต้องปรับปรุงการลงโทษตามหลักความจำเป็นและหลักความได้สัดส่วนในการลงโทษ และ 3) การบังคับใช้โทษประหารชีวิตไม่สามารถยับยั้งอาชญากรรมลงได้ จึงต้องเปลี่ยนวัตถุประสงค์การลงโทษจากเดิมที่มีการลงโทษขั้นสูงสุดคือโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อการแก้แค้นและทดแทนการกระทำคามผิด หรือการลงโทษเพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้ง หรือป้องกันอาชญากรรม หรือการลงโทษเพื่อตัด

โอกาสกระทำความผิดและคุ้มครองสังคมให้แก่ใช่เป็นการลงโทษจำคุก หรือ ปรับ แทน ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์การลงโทษเพื่อการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูเพื่อให้ความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามหลักสากล

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ดังนี้

มาตรา 218 “ ผู้ใดวางเพลิงเผาทรัพย์ ดังต่อไปนี้

- (1) โรงเรือน เรือ หรือแพที่คนอยู่อาศัย
- (2) โรงเรือน เรือ หรือแพอันเป็นที่เก็บหรือที่ทำสินค้า
- (3) โรงมหรสพหรือสถานที่ประชุม
- (4) โรงเรือนอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นสาธารณสถาน หรือเป็นที่สำหรับประกอบพิธีกรรมตามศาสนา
- (5) สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน หรือที่จอดรถ หรือเรือสาธารณะ
- (6) เรือกลไฟ หรือเรือยนต์ อันมีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป ท่าอากาศยาน หรือรถไฟที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะ ต้องระวาง

โทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบห้าปี หรือปรับ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ที่ได้รับความเสียหายเฉพาะตัวทรัพย์เพียงอย่างเดียว ไม่ได้ส่งผลต่อชีวิตของเจ้าทรัพย์ หรือชีวิตของบุคคลใด แม้จะเป็นความผิดร้ายแรงที่สามารถกำหนดโทษอาญาได้แต่ยังไม่ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงที่สุด (Most Serious Crime) แต่กลับมีการกำหนดโทษอาญาขั้นสูงสุดคือ โทษประหารชีวิต จึงถือได้ว่าเป็นกำหนดโทษที่มีความร้ายแรงเกินไปจึงไม่ได้สัดส่วนในการกำหนดโทษ ซึ่งหากได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้มีการกำหนดบทลงโทษเหลือเพียงเป็นโทษจำคุกและโทษปรับแล้ว จึงควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกำหนดโทษปรับอย่างสูงในการกระทำความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 218 ไว้เป็นการเฉพาะด้วย

เอกสารอ้างอิง

กรมราชทัณฑ์. (2568). รายงานสถิตินักโทษประหารชีวิตกรมราชทัณฑ์. สืบค้นเมื่อ 6 กรกฎาคม 2568, จาก

<http://www.correct.go.th/executed/index.php>

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2559). โทษประหารชีวิตและหลักสิทธิมนุษยชน. (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

ชาญชัย แสวงศักดิ์ และวรรณชัย บุญบำรุง. (2543). สารานุกรมเกี่ยวกับการจัดทำประมวลกฎหมายของต่างประเทศและของไทย.

กรุงเทพมหานคร: นิติธรรม.

ณัฐพร นครอินทร์. (2553). วิวัฒนาการของกระบวนการลงโทษประหารชีวิตในประเทศไทยและปัจจัยที่ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลง. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารนิติ). คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ตุลาการ ขยันขันแข็ง. (2563). *แนวทางการลงโทษประหารชีวิตในสังคมไทย: กรณีศึกษาอาชญากรรมอุกฉกรรจ์ที่สุดตามแนวทางสหประชาชาติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สาขาภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ. (2563). *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ทวีเกียรติ มินะกนิษฐ และรณกรณ์ บุญมี. (2566). *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*. (พิมพ์ครั้งที่ 25). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- นรินทร์ ไทรพิท. (2529). *การรับโทษหนักขึ้น เนื่องจากการเพิ่มโทษกับเหตุการณ์ในคดีอาญา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสิน ธโนภาสรัตน์. (2562). *แนวทางการแก้ไขความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ทั่วไปตาม มาตรา 217 และการวางเพลิงเผาทรัพย์กรณีพิเศษตาม มาตรา 218 แห่งประมวลกฎหมายอาญา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สาขานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สรวงสุดา ยอดแคว้ว. (2547). *การยกเลิกโทษประหารชีวิต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สหธน รัตนไพจิตร. (2527). *ความประสงค์ของการลงโทษอาญา: ศึกษาเฉพาะประเทศไทยสมัยใช้กฎหมายลักษณะอาญาและประมวลกฎหมายอาญา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล และปกป้อง ศรีสนิท. (2557). *โครงการศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการลงโทษ: หลักการลงโทษที่ได้สัดส่วน กรณีคดียาเสพติดให้โทษ*. คณะนิติศาสตร์ กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล. (2561). *การบังคับใช้กฎหมายอาญา: แนวคิดและวิธีปฏิบัติ*. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง*, 1(2), 117-126.
- Thai PBS. (2568). *ประหารชีวิต “อดีตครูกอล์ฟ” โทษทัณฑ์ทางอาญา*. สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2568, จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/327121>